

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

Stockholm, 2018-11-27

Remiss

Remiss av promemorian Genomförande av student- och forskardirektivet (Ds 2018:37)

Ju2018/04280/L7

Internationaliseringen av KTH ingår i ett större sammanhang, bl a som en viktig del av Sveriges framtida kompetensförsörjning. Sverige är ett litet land med stort beroende av kunskapsintensiva näringar. För att kunna behålla redan etablerade företag och attrahera nya företag att etablera sig i Sverige är tillgången på kompetent arbetskraft ofta en avgörande fråga. Inflödet av utländska studenter och forskare till svenska lärosäten samt olika forskningssamarbeten är väsentliga delar i detta, för att öka internationaliseringen och därmed bidra till att stärka Sverige som kunskapsnation för forskning och innovation.

KTH har tagit del av *Ds 2018:37 Genomförande av student- och forskardirektivet* och välkomnar genomförandet av detta, då KTH ser att det kommer att bidra till att förenkla mobiliteten över gränserna och därmed stärka vår konkurrenskraft.

Sammanfattningsvis kan konstateras att KTH ställer sig positivt till de föreslagna förändringarna vad gäller ökad rörlighet för studenter och forskare, generösare tolkning av försörjningskravet för studenter, tvååriga uppehållstillstånd för programstudenter, samt den utökade tiden som föreslås för att kunna söka arbete efter avslutade studier/avslutad anställning. Det är även bra att en enkel och ändamålsenlig administration förespråkas för lärosätena. KTH har valt att kommentera några enskilda delar av promemorian nedan.

KTH:s kommentarer till vissa delar av promemorian

Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

5 b kap. Uppehållstillstånd för forskning, studier inom högre utbildning, praktik, volontärarbete och au pair-arbete

Förutsättningar för tillstånd

Allmänna förutsättningar för tillstånd

KTH vill understryka innebörden i 1 § punkt 1: *"visa att han eller hon kommer att ha tillräckliga medel för sitt uppehälle under tillståndstiden och för att täcka kostnaderna för sin återresa,"*. KTH stödjer att individen inte behöver uppvisa medel för hela vistelsen i samband med ansökan. Det bör räcka med att individen uppvisar en väldokumenterad plan för finansieringen. KTH vill kraftigt understryka

att uppehållstillstånd bör ges för hela den planerade studietiden eller forskningsvistelsen.

Vidare bör ett klargörande göras med avseende på punkt 2: *"vid vistelse som kommer att uppgå till högst ett år visa att han eller hon har, eller har ansökt om, en heltäckande sjukförsäkring som gäller i Sverige,"*. Det bör klargöras att lärosätets överenskommelse med Kammarkollegiet är en giltig sådan försäkring.

Uppehållstillstånd för forskning respektive uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning

KTH stödjer förslaget att ge längre uppehållstillstånd (minst två år eller den kortare tid som studierna eller forskningen ska pågå) för individer som omfattas av ett unionsprogram eller ett multilateralt program som innefattar rörlighetsåtgärder. KTH anser att även forskare, och inte enbart studenter, bör ges längre uppehållstillstånd om de ingår i dylika samarbeten.

KTH vill starkt poängtera att uppehållstillstånd även i övriga fall bör ges för den tid som forskningen eller studierna förväntas pågå. Nu specificeras enbart att uppehållstillståndet ska ges för *"minst ett år eller den kortare tid som studierna/forskningen ska pågå"*. En mer lämplig formulering är *"uppehållstillståndet ges för den tid som studierna/forskningen kommer att pågå"*.

I författningskommentaren sid 220 så står det *"Enligt första stycket är det ett krav att utlänningen ska ha antagits till en utbildning vid en läroanstalt för högre utbildning. Även utländska studenter inom utbytesprogram med andra länder omfattas av bestämmelsen"*. KTH vill poängtera att utbytesstudenter inte är antagna till lärosätet.

Uppehållstillstånd efter slutförd forskning eller efter slutförda studier

KTH välkomnar att uppehållstillståndstiden efter slutförd forskning eller efter slutförda studier förlängs. KTH skulle dock önska att uppehållstillståndstiden hade utökats ännu mer än med enbart tre månader (från sex till nio månader). Önskvärt hade varit en uppehållstillståndstid på minst tolv månader, framförallt med hänvisning till de som ämnar stanna i Sverige för att etablera en näringsverksamhet. Då är ofta nio månader en alldeles för kort tidsfrist.

Förutsättningar för rörlighet för kortare vistelse

KTH söker klargörande när det gäller forskares vistelse i Sverige för att genomföra en del av sin forskning här. Accepteras finansiering från annan forskningshuvudman än den svenska?

KTH söker även garantier för att studenter som underrättat Migrationsverket om avsikt att bedriva studier vid en läroanstalt för högre utbildning inte hindras från detta på grund av lång handläggningstid på Migrationsverket.

Uppehållstillstånd för familjemedlemmar till forskare

KTH vill understryka att det i dagsläget är mycket lång handläggningstid för medföljande familjemedlemmar. Förslaget lyder ”...*Familjemedlemmens uppehållstillstånd ska gälla för samma tid som anknytningspersonens tillstånd*”. Detta innebär att uppehållstillstånden ska börja gälla vid samma tidpunkt. Detta behöver säkras.

Förslag till lag om ändring i lagen (2017:356) om ändring i utlänningslagen (2005:716)

4 a kap. Uppehållstillstånd för forskning, studier inom högre utbildning, praktik, volontärarbete och au pair-arbete.

Handläggningstid

KTH anser att ett förtydligande bör göras angående när i tid efter det att ansökan om uppehållstillstånd lämnats in som den sökande tilldelas en ansvarig handläggare, samt när i tid den sökande underrättas om att i samband med komplettering tiden för handläggning förlängs.

Underrättelse till annan EU-stat

KTH välkomnar att underrättelse om beslut att invända mot individens planerade vistelse i Sverige ska meddelas den sökande och den EU-stat som beviljat uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning inom 30 dagar. KTH anser att denna tidsbegränsning bör skrivas som tvingande.

En övrig kommentar som KTH önskar lämna i samband med promemorian är relaterat till rubriken ”17.4 Skriftliga och motiverade beslut” (sid 183). Med den nya förvaltningslagens översättningskrav, så bör sökanden få beslut översatta, vilket KTH anser ökar rättssäkerheten. KTH vill därför starkt understryka vikten av att besluten inte enbart delges på svenska.

Remissvaret har utarbetats av Christina Murray, internationell strateg i samarbete med Lotta Rosenfeldt, handläggare KTH Relocation. Synpunkter har även inhämtats från KTH:s vicerektor för globala relationer Stefan Östlund samt chefsjurist Christina Engström och Åsa Carlsson, avdelningschef Internationella relationer.

Sigbritt Karlsson
Rektor